

Аналітичний звіт
за результатами впровадження проєкту
**“Захист прав трансгендерних людей
України за допомогою рівних
параюристів”**

ГО «Когорта»

Київ, 2025 р.

Вступ

У 2025 році повномасштабна війна та її тривалі наслідки й надалі формують складне середовище для дотримання прав людини в Україні. Особливо вразливими залишаються трансгендерні та небінарні люди, для яких сукупність воєнних, соціально-економічних і інституційних викликів продовжує посилювати ризики дискримінації та насильства. Стигматизуюче ставлення, випадки фізичного й психологічного насильства, бідність і безробіття, обмежений офлайн-доступ до консультацій і базових послуг, порушення прав під час взаємодії з державними органами, а також погіршення психоемоційного стану: тривога, депресія, хронічне виснаження. Ці ризики стають системними проблемами. Додатковим чинником вразливості є вимушена міграція та нестабільність правового становища частини представниць спільноти, блекаути, безпекові ризики.

Водночас у 2025 році все чіткіше окреслюється розуміння того, що ситуація може і має змінюватися на краще. Важливу роль у цьому процесі відіграє діяльність рівних параюристів_ок з числа транс*спільноти, які поєднують правову експертизу з чутливістю до реального досвіду людей, що постраждали від порушень прав. Саме така модель підтримки дозволяє не лише реагувати на окремі випадки дискримінації чи насильства, а й системно фіксувати проблеми, характерні для воєнного часу. Основною метою параюридичної допомоги транс*людям залишається безпосередній захист, а також формування підґрунтя для подальшої адвокації на основі зібраних кейсів.

Важливим елементом цієї роботи залишається представництво транс*спільноти у консультативно-дорадчих органах на національному та місцевому рівнях, у партнерстві з громадськими організаціями інших спільнот та за участі союзників.

Окремо слід наголосити на важливості публічного висвітлення проблем, з якими стикаються трансгендерні та небінарні люди. ГО «Когорта» послідовно здійснює цю роботу у веб просторі, доповнюючи зусилля інших організацій транс*спільноти та союзниць. Не менш важливим напрямом залишається вибудовування сталого діалогу щодо системних порушень прав людини з представниками правоохоронних органів, медичної сфери, Міністерства оборони України та Державної прикордонної служби.

Основна інформація

Починаючи з січня 2024 року, ГО «Когорта» реалізує проєкт «Захист прав трансгендерних людей України за допомогою рівних параюристів», що впроваджується в межах програмного компоненту 29А за фінансової підтримки МБФ «Альянс громадського здоров'я». Проєкт є складовою програми «Стійка відповідь на епідемії ВІЛ і ТБ в умовах війни та відновлення України», яка реалізується за підтримки Глобального фонду. У 2025 році ця ініціатива продовжує свою діяльність, залишаючись одним із небагатьох системних інструментів правового захисту трансгендерних і небінарних людей в Україні в умовах тривалої війни.

Цей проєкт став першим в Україні окремим, масштабним і структурованим підходом до захисту прав транс*людей через мережу рівних параюристів_ок. Його основою стало формування та навчання параюристської спільноти з числа транслюдей, що розпочалося наприкінці 2022 року в межах проєкту «Адвокація, інформування та мобілізація силами спільноти транс*людей України» та успішно продовжувалося у 2023 році. У 2024–2025 роках ця робота отримала цільову, системну підтримку, що дозволило не лише розвинути ефективні практики попередніх років, а й забезпечити сталість напрацьованих результатів з урахуванням нових потреб і викликів воєнного часу.

Одним із ключових викликів, з якими стикається проєкт у процесі надання параюридичної допомоги, залишається небажання значної частини транс*людей заявляти про порушення своїх прав. Якщо вони і звертаються, то уникають подальших дій, або сподіваються, що параюрист_ки візьмуть обов'язки на себе. Крім того, часто бенефіціари обирають інший шлях, ніж реагування на порушення прав: звернення до іншого медичного працівника, переховування від представників ТЦК, самоізоляцію та ін. Часто це супроводжується відмовою від звернення до правоохоронних органів або використання адміністративних механізмів захисту. Така ситуація значною мірою зумовлена системною необізнаністю правоохоронців, медичних працівників і посадових осіб щодо особливостей роботи з трансгендерними та небінарними людьми. У межах проєкту неодноразово фіксувалися випадки стигматизуючого ставлення, дискримінації, неналежного реагування або ухиляння від реагування на заяви про порушення прав транс*людей з боку державних інституцій.

У 2025 році рівень стигми та дискримінації щодо транс*спільноти значно загострився на тлі дії воєнного стану та змін у законодавстві, пов'язаних із мобілізаційними процесами. Це призвело до зростання кількості конфліктних ситуацій і порушень прав трансгендерних і небінарних людей під час взаємодії з державними органами. Практика реалізації проєкту свідчить, що прояви стигми та дискримінації спостерігалися практично у всіх типах державних установ, до яких зверталися представни_ці спільноти в межах супроводу кейсів.

Однією з ключових стратегічних цілей параюридичної діяльності загалом і цього проєкту зокрема є активне залучення трансгендерних і небінарних людей до захисту власних прав та формування усвідомленої позиції щодо відстоювання прав спільноти в цілому. Для цього параюрист_ки, а також команда ГО «Когорта», системно проводять інформаційно-роз'яснювальну роботу в регіонах діяльності організації. Вона включає заходи офлайн і онлайн, регулярні публікації на сайті та в соціальних мережах організації, а також інформування в незалежних онлайн-просторах спільноти. Основний фокус цієї роботи - можливість отримання правової допомоги, важливість фіксації порушень прав, роль індивідуальних кейсів як підґрунтя для подальшої адвокації та поширення історій успіху у виборюванні прав транс*людей. У 2025 році ця послідовна інформаційна діяльність продовжувалась.

Упродовж 2025 року в межах проєкту було зафіксовано 58 випадків порушень прав трансгендерних і небінарних людей в Україні. При тому правозахисний ЛГБТ-центр «Наш світ» у статті «Становище ЛГБТК в Україні у січні–вересні 2025 року» зазначає, що ними було задокументовано 44 випадки дій на ґрунті гомофобії / трансфобії, дискримінації та інших порушень прав за ознаками СОГІ в Україні (серед представників усіх груп, а не тільки щодо трансгендерних та небінарних людей).

Первинна інформація, зібрана параюристами_ками, обробляється старшим параюристом проєкту та вноситься до внутрішньої таблиці фіксації випадків ГО «Когорта» з обов'язковим дотриманням принципів конфіденційності та захисту персональних даних. Найбільш типові та показові кейси також передаються до бази REAct для подальшого аналізу та використання в адвокаційній діяльності.

У 2025 році до реалізації проєкту було залучено 12 параюристок з числа транс*спільноти. Збір звернень про порушення прав здійснюється як безпосередньо під час роботи параюрист_ок у регіонах присутності ГО «Когорта», так і через онлайн-форму, посилання на яку постійно поширюється в соціальних мережах організації та на незалежних ресурсах трансгендерної і небінарної спільноти.

Основні тематики звернень

Щодо тематик звернень, їх можна розподілити за такими групами:

Порушники	1 півріччя	2 півріччя	Разом за рік	% від річної кількості
ГЦК / мобілізація	6	14	20	34,5%

Медичні заклади та працівники	7	4	11	19,0%
Роботодавці / мобінг	1	4	5	8,6%
Напади з боку фізичних осіб	0	6	6	10,3%
Гендерно зумовлене насильство	4	0	4	6,9%
Представники сервісів (магазини, орендодавці тощо)	3	0	3	5,2%
Перетин кордону	3	0	3	5,2%
РАЦС / ДРАЦС	2	1	3	5,2%
Навчальні заклади	1	0	1	1,7%
Поліція	0	1	1	1,7%
Праворадикальні рухи	0	1	1	1,7%
Усього	27	31	58	100%

Детальний аналіз звернень

За результатами 2025 року створено узагальнений огляд кейсів, зафіксованих у межах надання правової та параюридичної допомоги трансгендерним людям. Аналіз ґрунтується на зверненнях, що стосувалися порушень прав у сферах охорони здоров'я, військового обліку, трудових відносин, державної реєстрації актів цивільного стану та доступу до адміністративних послуг, а також описани порушення з боку фізичних осіб. Перелік не обмежується, але наведені групи зустрічались найчастіше.

Наведені випадки ілюструють як індивідуальні порушення, так і системні проблеми, зумовлені недосконалістю нормативного регулювання та практикою його застосування. Особливу увагу приділено діям посадових осіб і інституцій, які виходили за межі наданих повноважень або ґрунтувалися на дискреційних рішеннях без належного правового обґрунтування. У розділі також висвітлено типові механізми тиску, дискримінації та створення штучних бар'єрів, з якими стикаються трансгендерні люди. Окремо проаналізовано роль параюридичної підтримки у фіксації порушень, наданні правових роз'яснень та формуванні алгоритмів захисту прав.

Напади з боку фізичних осіб

Звернення стосувались випадків прямого насильства, переслідування та агресивної поведінки щодо бенефіціар_ок. У більшості зафіксованих випадків йшлося про дії, що створювали реальну загрозу життю, здоров'ю та безпеці постраждалих, а також мали ознаки кримінальних правопорушень. Частина інцидентів супроводжувалася проявами трансфобії, словесними образами та психологічним тиском, що ускладнювало для постраждалих ухвалення рішення щодо звернення до правоохоронних органів.

У всіх випадках було надано первинну параюридичну консультацію, під час якої роз'яснено порядок захисту прав та можливі подальші дії. Додатково надано допомогу у складанні заяви до правоохоронних органів та здійснено консультування щодо контролю за внесенням відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань і подальшого перебігу справи.

Загалом звернення щодо дій фізичних осіб свідчать про системну проблему насильства та переслідування, з якою стикаються вразливі групи, зокрема трансгендерні жінки, у публічному просторі. Значна частина постраждалих потребує не лише правової допомоги, а й додаткової підтримки у подоланні страху перед зверненням до правоохоронних органів. Надання параюридичних консультацій, допомога у фіксації порушень та, за згодою бенефіціарок, публічне висвітлення окремих випадків залишаються важливими.

Порушення прав у медичних закладах (у т.ч. з боку медичних працівників)

Звернення, у яких порушення були пов'язані з діяльністю медичних закладів, стосувалися випадків дискримінації, порушення прав пацієнтів, неналежного надання медичних послуг, а також втручання у приватне життя та порушення принципу інформованої згоди. Окремі кейси мали системний характер та свідчили про використання медичної допомоги як інструменту тиску на трансгендерних людей.

Серед зареєстрованих звернень зафіксовано численні порушення прав трансгендерних людей у сфері надання медичної допомоги, зокрема під час проходження процедур, пов'язаних із медичним підтвердженням гендерної ідентичності, що регламентується чинними нормативно-правовими актами та Уніфікованим клінічним протоколом медичної допомоги «Гендерна дисфорія».

З боку окремих медичних закладів та лікарів відмічені випадки дискримінації за ознакою гендерної ідентичності, необґрунтованих відмов у наданні медичних послуг, затягування процесів встановлення діагнозів, а також створення штучних бар'єрів у доступі до медичної допомоги для трансгендерних людей. У низці випадків дії лікарів виходили за межі повноважень, передбачених чинними клінічними протоколами, або ґрунтувалися на власній дискреції без належного медичного обґрунтування.

Зокрема, зафіксовано випадки відмови у видачі медичних документів, необхідних для отримання свідоцтва про зміну або корекцію статевої належності, у тому числі з посиланням на усні вказівки керівництва медичних закладів. В окремих ситуаціях медична допомога надавалася вибірково — виключно трансгендерним чоловікам, що свідчить про ознаки прямої дискримінації трансгендерних жінок. Також мали місце неправомірні скерування пацієнок до військово-лікарських комісій із вимогами, не передбаченими медичними протоколами.

Окрему групу звернень становлять випадки зловживання психіатричною допомогою, зокрема встановлення психіатричних діагнозів без інформованої згоди пацієнтів, порушення принципів конфіденційності, використання психіатрії як інструменту тиску та контролю, а також ознаки конверсійних практик щодо гендерної ідентичності. Зафіксовано факти психологічного та фізичного насильства, примусових медичних втручань, залякування, незаконного оформлення інвалідності та поширення медичної інформації третім особам.

Також зареєстровано випадки неправомірної відмови психіатрів у встановленні діагнозу, необхідного для подальших етапів трансгендерного переходу, зокрема з посиланням на неіснуючі вікові обмеження або відсутність повноважень працювати з такими зверненнями. У низці випадків трансгендерні люди були змушені неодноразово звертатися до різних медичних закладів, що призводило до переривання процесу медичного підтвердження гендерної ідентичності та суттєвого погіршення психоемоційного стану.

У межах наданої допомоги бенефіціаркам і бенефіціарам було надано первинні параюридичні консультації, роз'яснення щодо порушень їхніх прав, а також рекомендації щодо подальших дій, зокрема подання письмових звернень до керівництва медичних закладів та оскарження рішень медичних і військово-лікарських комісій. Частина клієнтів відмовилася від подальших дій через відсутність фізичних і психологічних ресурсів для протистояння з медичними установами, що також свідчить про системний характер проблеми.

Загалом зафіксовані кейси демонструють наявність системних порушень у сфері застосування чинних медичних протоколів, зловживання дискрецією медичних працівників та відсутність ефективних механізмів відповідальності за необґрунтовані відмови й затягування процесів. Отримані матеріали потребують подальшої адресації та адвокації на національному рівні, зокрема у взаємодії з Міністерством охорони здоров'я України, профільними робочими групами, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини та відповідними комітетами Верховної Ради України.

Територіальний центр комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП)

Серед зареєстрованих звернень зафіксовано порушення прав трансгендерних людей, пов'язані з діяльністю територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки

(ТЦК та СП), зокрема у сфері військового обліку, проходження військово-лікарських комісій та взаємодії з представниками ТЦК. У більшості випадків порушення були зумовлені відсутністю чіткого та спеціалізованого правового регулювання процедур постановки, ведення та виключення з військового обліку трансгендерних людей, що призводило до довільного тлумачення норм законодавства посадовими особами.

З боку окремих представників ТЦК відмічені випадки перевищення повноважень, неправомірних вимог до бенефіціарів, відмови у виконанні передбачених законом процедур, а також створення штучних перешкод у реалізації права на належний військовий облік. Зокрема, зафіксовано випадки невнесення або несвоечасного внесення рішень військово-лікарських комісій до Єдиного державного реєстру військовозобов'язаних «Оберіг», попри наявність відповідних висновків про непридатність до військової служби з виключенням з військового обліку. У таких ситуаціях особам пропонувалося повторне проходження ВЛК без належних правових підстав, що створювало ризики погіршення їхнього правового становища.

Також зареєстровано випадки неправомірного тиску на трансгендерних жінок після зміни персональних даних, зокрема усні вимоги щодо зняття з військового обліку, повідомлення про можливе накладення адміністративних штрафів без складання відповідних протоколів та без винесення постанов, а також відмови у проведенні військово-лікарських комісій, які є стандартною процедурою у випадках зміни даних, пов'язаних зі статтю. Такі дії свідчать про порушення принципів правової визначеності та належної адміністративної процедури.

Окрему категорію звернень становлять випадки незаконних перевірок документів та застосування фізичного і психологічного насильства з боку представників ТЦК під час спільних дій із працівниками поліції. Зафіксовано ситуації, у яких підставою для зупинки та перевірки ставала невідповідність гендерного маркера в документах зовнішності особи. У межах таких інцидентів мали місце погрози, перешкоджання відеофіксації, пошкодження особистого майна, а також бездіяльність працівників поліції, які були присутні на місці події.

У межах наданої допомоги бенефіціарам було надано первинні параюридичні консультації, роз'яснення щодо їхніх прав та обов'язків у сфері військового обліку, а також рекомендації щодо подання письмових звернень до ТЦК, складання заяв про порушення прав та використання механізмів адвокатських запитів для внесення актуальних даних до державних реєстрів. Частина клієнтів відмовилася від подальших правових дій через недовіру до ефективності захисту та високий рівень психологічного виснаження.

Загалом зафіксовані випадки свідчать про системний характер порушень з боку ТЦК та СП, обумовлений відсутністю спеціального правового регулювання щодо військового обліку трансгендерних людей та належних інструкцій для посадових осіб. Це призводить до порушення принципів недискримінації, правової визначеності та

пропорційності, а також створює додаткові ризики для безпеки, гідності та прав трансгендерних бенефіціарів.

Порушення з боку роботодавців (у т.ч. мобінг)

Серед зареєстрованих звернень зафіксовано порушення трудових прав трансгендерних людей, пов'язані з діями роботодавців та їхніх представників. Звернення стосувалися випадків дискримінації за ознакою гендерної ідентичності, психологічного тиску на працівників, примусу до припинення трудових відносин, незаконного звільнення, а також порушення права на своєчасну оплату праці та виплату компенсації за невикористану відпустку.

У низці випадків роботодавці використовували залежне становище працівників для примусу до написання заяв про звільнення за власним бажанням без дотримання вимог трудового законодавства. Такі дії супроводжувалися агресивною поведінкою, образливими висловлюваннями щодо ЛГБТ-спільноти, відкритими заявами про неприйнятність трансгендерних людей у колективі та створенням психологічно небезпечного робочого середовища. Після примусового звільнення працівникам не виплачувалися належні суми заробітної плати та компенсації, передбачені законодавством.

Також зафіксовано випадки дискримінації на етапі працевлаштування. Зокрема, під час співбесід кандидаткам ставилися прямі запитання щодо гендерної ідентичності, що не має жодного відношення до професійних якостей або виконання трудових обов'язків. Після повідомлення про трансгендерність заявниць представники роботодавців відкрито відмовляли у працевлаштуванні, посилаючись на нібито позицію компанії або колективу, та припиняли комунікацію без дотримання базових стандартів професійної етики.

У межах наданої допомоги бенефіціарам було надано первинні параюридичні консультації щодо можливих способів захисту трудових прав, зокрема шляхів звернення до контролюючих органів, судового захисту, поновлення на роботі та стягнення невипланих сум. Клієнтам було роз'яснено загальний алгоритм дій та правові механізми реагування на дискримінацію у сфері праці. Водночас частина заявників відмовилася від подальшого правового супроводу через емоційне виснаження або небажання продовжувати конфлікт із роботодавцем.

Загалом зафіксовані звернення свідчать про системну дискримінацію та стигматизацію трансгендерних людей у сфері зайнятості. Практика примусу до звільнення за власним бажанням використовується роботодавцями як інструмент уникнення відповідальності та унеможлиблює ефективний захист трудових прав. Такі дії порушують принципи рівного ставлення, права на працю та гідні умови праці й потребують подальшого правового реагування та адвокації на системному рівні.

Динаміка звернень та порушень: 2024 та 2025 роки

У 2024–2025 роках зберігається загальна тенденція до зростання кількості звернень, із помітною зміною структури порушень. Якщо у 2024 році переважали випадки суспільної дискримінації, порушення в інформаційному просторі та окремі інституційні бар'єри, то у 2025 році фіксується різке зростання кейсів, пов'язаних із діяльністю ТЦК та процесами мобілізації. Порушення прав транс*людей у медичних закладах залишаються системною проблемою в обох роках, демонструючи тенденцію до зростання. Водночас зменшення кількості звернень щодо порушень з боку поліції не обов'язково свідчить про покращення ситуації та може бути пов'язане зі зневірою постраждалих у ефективності механізмів захисту.

Типи порушень	2024 рік	2025 рік	Динаміка
Напади / насильство на ґрунті ненависті (СОГІ)	8	6	▼ зменшення
Домашнє та гендерно зумовлене насильство	2	4	▲ зростання
Порушення з боку поліції	6	1	▼ суттєве зменшення
Порушення у медичних закладах	9	11	▲ зростання
Порушення з боку ТЦК / мобілізація	6	20	▲▲ різке зростання
Порушення з боку ДПСУ / перетин кордону	4	3	— відносна стабільність
Порушення при зміні документів (РАЦС, реєстри, освіта)	6	3	▼ зменшення
Дискримінація в інфпросторі (ЗМІ, соцмережі)	4	—	⚠ не зафіксовано / не виділялось
Стигматизація та дискримінація у суспільстві	7	—	⚠ не виокремлено
Порушення з боку роботодавців / мобінг	—	5	NEW нова категорія
Порушення з боку сервісів (магазини, оренда, навчальні центри)	—	3	NEW нова категорія

Навчальні заклади	—	1	 поодинокі кейси
Інші порушення (шахрайство, крадіжки)	2	—	 не зафіксовано
УСЬОГО кейсів	56	58	 незначне зростання

Проаналізувавши динаміку звернень, ми прийшли до таких висновків:

- Ключовий зсув 2025 року - різке зростання порушень з боку ТЦК та у сфері мобілізації, що на пряму пов'язано з воєнним контекстом.
- Медична дискримінація транс*людей не зменшується, навпаки, демонструє тенденцію до зростання.
- У 2024 році більше фіксувались суспільні та інформаційні порушення, у 2025 - інституційні та силові.
- Зменшення кейсів з боку поліції може свідчити не про вирішення проблеми, а про зневіру постраждалих у механізмах захисту. Проте це твердження не може бути остаточно підтверджено, оскільки бенефіціари надавали різноманітний зворотний зв'язок.

Географія порушень

У цьому розділі представлено аналіз розподілу порушень за територією України протягом 2025 року. Дані наведено за півріччями та областями, із виділенням окремо м. Київ, що дозволяє оцінити концентрацію інцидентів у різних регіонах та визначити території з підвищеним ризиком.

Область / м. Київ	1 півріччя 2025	2 півріччя 2025	Усього	% від загалу
м. Київ	8	12	20	34,48%
Львівська область	6	4	10	17,24%
Дніпропетровська область	4	3	7	12,07%
Одеська область	1	3	4	6,90%
Київська область	2	1	3	5,17%
Вінницька область	1	1	2	3,45%
Черкаська область	1	1	2	3,45%

Волинська область	1	2	3	5,17%
Чернівецька область	1	0	1	1,72%
Харківська область	1	0	1	1,72%
Сумська область	0	1	1	1,72%
Житомирська область	0	1	1	1,72%
Закарпатська область	1	1	2	3,45%
Невідома локація	0	1	1	1,72%
Усього	23	35	58	100%

Аналіз географії порушень за 2025 рік показує, що найбільша їх концентрація спостерігається у м. Київ (34,5% від загальної кількості випадків). Значна кількість порушень також зафіксована у Львівській області (17,2%) та Дніпропетровській області (12,1%). У другому півріччі 2025 року спостерігається зростання порушень у більшості ключових регіонів, що свідчить про посилення проблеми протягом року. Решта областей мають незначну частку порушень, проте охоплюють широку територію, включно із західними, північними та південними регіонами України.

Взаємодія з системою REAct

У 2 півріччі 2025 року до системи REAct було внесено 24 випадки залученою документаторкою. Це дозволило забезпечити повторну верифікацію поданою інформації. Загалом у систему в 2025 році внесено 34 випадки.

Висновки

У 2025 році ГО «Когорта» продовжила системну роботу з надання параюридичної допомоги трансгендерним і небінарним людям порушень прав у різних сферах життя.

Аналіз кейсів свідчить про системний характер порушень, зумовлений недосконалістю нормативного регулювання, відсутністю спеціалізованих інструкцій для посадових осіб, дискримінаційними практиками та високим рівнем стигми щодо транс*людей. У сфері медичної допомоги ключовими проблемами залишаються: необґрунтовані відмови у наданні послуг, затягування процедур підтвердження гендерної ідентичності, порушення конфіденційності та примусове втручання у приватне життя. У сфері

військового обліку та взаємодії з ТЦК і СП виявлено перевищення повноважень, створення штучних бар'єрів та незаконні тиски на трансгендерних осіб, що ускладнює реалізацію права на належний військовий облік. На ринку праці зафіксовано випадки дискримінації, мобінгу та примусу до звільнення, що порушує базові трудові права та принцип рівного ставлення.

Діяльність параюрист_ок продемонструвала ефективність моделі «рівний – рівному»: фіксація порушень, надання первинних консультацій, супровід заяв до державних органів та документування кейсів у системі REAct забезпечують надійний збір даних для подальшої адвокації. За 2025 рік до REAct внесено 34 випадки, що дозволяє системно аналізувати проблеми та планувати адвокаційні заходи на національному рівні.

- Модель рівних параюристів_ок підтвердила свою значимість для фіксації порушень, надання консультацій та супроводу бенефіціар_ок.
- Системні проблеми з боку державних органів, медичних установ і роботодавців потребують подальшої адресної адвокації та розробки спеціалізованих інструкцій для працівників цих сфер.
- Інформаційно-роз'яснювальна робота сприяє підвищенню обізнаності транс*людей про їхні права та можливості захисту, але низька готовність частини спільноти до офіційного реагування вказує на потребу додаткової підтримки та психосоціального супроводу.
- Документування кейсів і внесення їх до бази REAct дозволяє будувати системний аналіз порушень, формувати пріоритети адвокації та підвищувати видимість проблем транс*спільноти на національному рівні.

У другому півріччі 2025 року проєкт зіткнувся з низкою системних та організаційних викликів. Частина індикаторів виконання завдань залишилася недовиконаною через недостатню кількість звернень, обмежені ресурси; всі параюристи та параюристки, залучені у проєкт, мали також основну роботу або зайнятість. Декілька учасниць проєкту зазначали, що не можуть постійно працювати за наявну невисоку фінансову компенсацію (з точки зору параюристок), що впливає на охоплення та інтенсивність надання параюридичних послуг. Крім того, існує потреба більш активно поширювати діяльність проєкту у регіонах, де немає осередків ГО «Когорта», щоб транс*люди у віддалених містах та областях також отримували доступ до правової підтримки. Вирішення цих викликів потребує розширення ресурсної бази проєкту, підвищення мотивації та залучення нових параюристів, а також розвиток дистанційних та мобільних форматів роботи для забезпечення рівного доступу до послуг у всіх регіонах України.

Отже, діяльність ГО «Когорта» у 2025 році забезпечила параюридичну підтримку, системну фіксацію порушень та підґрунтя для адвокації на рівні державних інституцій, що є критично важливим для зміцнення правового захисту трансгендерних і небінарних людей в умовах війни та складного соціально-правового середовища.

Матеріал підготовлено у рамках проєкту “Захист прав трансгендерних людей України за допомогою рівних параюристів” за підтримки МБФ «Альянс громадського здоров’я» та Глобального фонду у 2025 році.